

De Zandmotor: een unieke plek

Foto: Joop van Houder/Rijkswaterstaat

Heeft u al eens een bezoek gebracht aan de prachtige Zandmotor langs de kust van Ter Heijde? Wandel, fiets, rijd paard of kitesurf en geniet van deze plek die uniek is in zijn soort. Projectleider Beheer Zandmotor, **Ben Girwar**, vertelt boeiende verhalen over de functie van de Zandmotor en de activiteiten er plaats vinden rondom deze bijzondere plek.

In 2011 hebben Rijkswaterstaat en de Provincie Zuid-Holland een schiereiland van zand in de vorm van een haak aangelegd langs de kust van Ter Heijde. Dit om de kustlijn te versterken en ons te beschermen tegen het zeewater. Met grote zuigers is het zand tien kilometer uit de kust weggezogen en langs de kustlijn geplaatst. Het schiereiland steekt één kilometer ver in zee en is aan het strand twee kilometer breed.

Enkele jaren geleden waren er in Nederland 15 zwakke kustplekken waarvan zes in de provincie Zuid-Holland. De kust moest verbreed en opgehoogd worden. Het buitenduin is aangelegd waarop nu fietsers kunnen rijden langs onderliggende stranden. De belangrijkste doelstellingen waren om de kust te versterken en om het aanbod van natuur en recreatie te vergroten. De kust is namelijk van ons allemaal.

Met de aanleg van de Zandmotor wordt onderzocht of de natuur het zand langs de kust kan verspreiden en het, waar nodig, op de juiste plek kan neerleggen. Elk jaar voert de zee namelijk zand weg van de Nederlandse kust dat dient ter bescherming tegen het zeewater. Rijkswaterstaat vult dat om de vijf jaar aan met zandstort (zandsuppletie) op het strand en voor de kust.

Een experiment zoals de Zandmotor is nog niet eerder uitgevoerd en is dus uniek te noemen. De Zandmotor is een onderzoeksproject waarbij maar liefst 12 mensen op gaan promoveren, allemaal op een ander onderwerp. Ook zijn meetgegevens nodig om de Zandmotor goed te beheren. Denk daarbij aan in kaart brengen van nieuwe stromingen, zodat we weten waar het veilig zwemmen is. Deze pilot duurt tien jaar.

Door de haak verandert de vorm van de kust en daarmee ontstaan nieuwe stromingen. De Provincie Zuid-Holland en de Reddingsbrigade Den Haag, 's-Gravenzande en Monster houden de situatie in de gaten, onder andere met een speciaal ontwikkelde app. In het begin was er een zwemverbod vanwege de sterke stroming. Langzaamaan mag er gezwommen worden maar badgasten moeten wel blijven opletten. Op de Zandmotor wordt met borden de juiste wandelroutes aangegeven.

Als projectleider wandelt Ben veel over het strand. "Ik kwam een keer een vrouw tegen die mij om hulp vroeg. Zij was een blinde man tegengekomen met een hond die kennelijk was verdwaald. Het was namelijk erg mistig en de route over de Zandmotor loopt niet op één lijn. Je kunt er best verdwalen. Bij Ter Heijde zag ik de man inderdaad lopen. Rondom de Zandmotor zijn overal geulen waarop

je kunt vastlopen. Als je in de 'kom' staat, zie je opeens de zee niet meer. Het lijkt wel een woestijn, overal is zand. De man was aan de verkeerde kant van de geul terecht gekomen. Gelukkig kon hij samen met zijn hond de weg weer vervolgen na mijn uitleg."

De Zandmotor is voor iedereen vrij toegankelijk. Bezoekers kunnen wandelen over de uitgestrekte zandplaat. Hardlopers kunnen kilometerslang rennen en meedoen aan de jaarlijkse Zandmotorrun. Dit jaar vond deze op 2 april jl. plaats op een prachtige, zonnige dag plaats.

Elk jaar is er ook de Dag van de Zandmotor speciaal voor mindervaliden en bejaarden. Met een huifkar maken de mensen dan een tocht over de zandvlakte waar ze zelf anders niet makkelijk zouden kunnen komen.

Ook mountainbikers en ruiters weten de weg naar de Zandmotor te vinden evenals als het kunstenaarscollectief De Satellietgroep die de zee duidt in de breedste zin van het woord. De Zandmotor is een inspirerende plek. Ben: "Er was een kunstenares die onder begeleiding van de Reddingsbrigade drie uur in zee heeft gezwommen en heeft gefilmd hoe de beleving in het water is. De film hebben we met zijn allen in een pop-up bioscoop bij de Argusmast bekeken terwijl er noodweer uitbrak."

De groep die het meest op de Zandmotor te vinden is zijn de kitesurfers. Door de stabiele wind en het vlakke water heb je een plek waar kitesurfers met constante, ideale omstandigheden hun sport kunnen beoefenen. Op een mooie, winderige dag is het water bij de Zandmotor een kleurrijke plek van wel honderden kites. "Kitesurfers worden ook wel gezien als hulpverleners. Mochten er mensen vastlopen op de Zandmotor dan kan een kitesurfer altijd hulp bieden via het water."

Aan het eind van de wandeling heeft Ben nog de tip om bij hoogwater en oostenwind fossielen te gaan zoeken op het strand. "Het opgespoten zand stuift door de wind. In het zand zitten fossielen en botten verstopt van dieren en mensen die vroeger op het land woonden waar nu de Noordzee is. Zo kun je zomaar botten van mammoeten, oude voorwerpen zoals pijlpunten en haaiantanden vinden. Thuis heb ik een enorme collectie. Maak eens een wandeling met een gids. Je zult versteld staan wat je allemaal tegenkomt!"